

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Łańcucie z dnia 8 września 2017 roku

Powódka E. Z. wniosła o podwyższenie na swoją rzecz alimentów od pozwanego S. Z. z kwoty 500 złotych do kwoty 900 złotych miesięcznie, poczynając do dnia wniesienia pozwu, to jest od 20 kwietnia 2017 roku wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat. Żądanie zostało uzasadnione wzrostem usprawiedliwionych potrzeb powódki związanych z jej stanem zdrowia oraz niemożnością ich zaspokajania na skutek jej trudnej sytuacji materialnej.

W odpowiedzi na pozew z dnia 5 czerwca 2017 roku (karta 32) pozwany S. Z. wniósł o oddalenie powództwa w całości, co uzasadnił tym, że pozostaje w niekorzystnej sytuacji materialnej wynikającej z utraty zatrudnienia i braku dostatecznych środków finansowych pozwalających na alimentowanie powódki chociażby w dotychczasowym zakresie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Powódka E. Z. i pozwany S. Z. pozostawali w związku małżeńskim, który został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 16 maja 2001 roku, sygn. akt I C 1379/00 – z winy S. Z..

Ze związku małżeńskiego strony posiadają dwoje dorosłych dzieci.

dowód: - akta sprawy I C 1379/00 SO w Rzeszowie

Ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Łańcucie z dnia 30 sierpnia 2012 roku, sygn. akt III RC 175/11 S. Z. zobowiązał się łożyć tytułem alimentów na rzecz E. Z. kwotę 500 złotych miesięcznie wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 października 2012 roku.

W dacie zawarcia ugody E. Z. otrzymywała rentę z tytułu całkowitej, okresowej niezdolności do pracy do dnia 30 listopada 2014 roku w kwocie około 800 złotych miesięcznie i zasiłek pielęgnacyjny w wysokości około 200 złotych miesięcznie. Pozostawała pod opieką Poradni Endokrynologicznej w Ł. i Kliniki (...) w G.. Mieszkała z synem, córką, zięciem i dwójką ich dzieci.

Z kolei S. Z. mieszkał i pracował we Francji. Otrzymywał wynagrodzenie w kwocie średnio 1500-1600 euro miesięcznie. Wynajmował mieszkanie za odpłatnością 600 euro miesięcznie.

dowód - akta sprawy III RC 175/11 SR w Łańcucie

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Łańcucie z dnia 10 stycznia 2017 roku, sygn. akt III RC 80/16 oddalono powództwo S. Z. o uchylenie obowiązku alimentacyjnego wobec byłej żony E. Z. opiewającego na kwotę 500 złotych miesięcznie, a wynikającego z wyżej powołanej ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Łańcucie w sprawie III RC 175/11.

W dacie wyrokowania w przedmiocie uchylenia obowiązku alimentacyjnego, E. Z. była zaliczona do osób całkowicie, okresowo niezdolnych do pracy i do samodzielnej egzystencji do dnia 30 listopada 2019 roku. Otrzymywała rentę i dodatek pielęgnacyjny w kwocie łącznie około 970 złotych netto miesięcznie. Leczyła się onkologicznie oraz na nadczynność tarczycy i nadciśnienie tętnicze.

S. Z. natomiast mieszkał we Francji i otrzymywał zasiłek dla bezrobotnych w kwocie około 1020 euro miesięcznie. Wynajmował pokój za odpłatnością 500 euro miesięcznie.

dowód - akta sprawy III RC 80/16 SR w Łańcucie

Obecnie powódka E. Z. liczy 55 lat. Z zawodu jest krawcową. Nie pozostaje w żadnym związku. Nie zawarła kolejnego małżeństwa. Przez ostatnie 12 lat małżeństwa stron, pozwany przebywał we Francji i z różną częstotliwością przekazywał środki na utrzymanie rodziny. Miał wówczas na utrzymaniu żonę i dwoje małoletnich dzieci.

Na skutek rozwodu pogorszyła się sytuacja materialna i zdrowotna powódki. Jest ona zaliczona do osób całkowicie, okresowo niezdolnych do pracy i do samodzielnej egzystencji do dnia 30 listopada 2019 roku. Otrzymuje rentę wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w kwocie 1063,59 złotych netto miesięcznie. Nie posiada innego źródła dochodu. Leczy się onkologicznie oraz na nadczynność tarczycy i nadciśnienie tętnicze. W 1994 roku przebyła operację usunięcia gruczolaka mózgu. Pozostaje pod stałą opieką Centrum Onkologii w G., gdzie 6-7 razy w roku odbywa konsultacje lekarskie. Koszt każdego wyjazdu wynosi około 250 złotych na zakup paliwa w obie strony i około 50 złotych na wyżywienie. Do G. zawożona jest samochodem przez członków rodziny i pokrywa w całości koszty paliwa. Ponadto na leki i witaminy wydaje średnio 200 złotych miesięcznie.

dowód - kopia karty konsultacyjnej k. 3,

- kopia decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. k. 4, 5, 24,

- przesłuchanie E. Z. w charakterze strony k. 69

Powódka mieszka w domu jednorodzinnym, stanowiącym współwłasność jej i dzieci. Zajmuje parter domu wraz z synem, a piętro domu zamieszkiwane jest przez jej córkę, zięcia i trójkę ich małoletnich dzieci. Syn przekazuje jej 150 złotych miesięcznie na rachunki domowe, które następnie powódka ponosi po połowie z córką. Opłaty przypadające na powódkę i jej syna wynoszą średnio 440 zł miesięcznie, w tym: prąd – średnio 100 złotych miesięcznie, wywóz śmieci – 18 złotych miesięcznie, gaz – 30 złotych miesięcznie, woda – 80 złotych miesięcznie, podatek od nieruchomości - 57 złotych rocznie, opał – 210 złotych miesięcznie. W celu ogrzania domu niezbędne jest zużycie 6-7 ton węgla.

Syn powódki G. Z. na poczet wszystkich wymienionych wyżej rachunków domowych przekazuje matce kwotę 150 złotych miesięcznie. Ma on 33 lata, jest kawalerem, nie ma dzieci, pracuje w firmie ochroniarskiej w warunkach chronionych i otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1400-1500 złotych netto miesięcznie. Nie posiada żadnych zobowiązań z tytułu spłaty kredytów ani pożyczek. Leczy się psychiatrycznie z powodu schizofrenii, na skutek czego zaliczony jest do osób niepełnosprawnych.

Powódka próbuje egzekwować od syna aby przekazywał jej wyższe kwoty na poczet rachunków domowych, ale niezmiennie uiszcza on z tego tytułu kwotę 150 złotych miesięcznie.

dowód - kopie dowodów wpłaty k. 10, 12-13

- kopia zawiadomienia o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi k. 11,

- przesłuchanie E. Z. w charakterze strony k. 69-70

Na pozostałe miesięczne koszty utrzymania powódki składają się, według jej oświadczenia, wydatki na: wyżywienie – 900 złotych miesięcznie, telefon komórkowy – 50 złotych miesięcznie, odzież i obuwie – około 100 złotych miesięcznie, środki czystości i higieny – około 120 złotych miesięcznie, naprawy sprzętów w domu – około 50 złotych miesięcznie.

Powódka twierdzi, że na przestrzeni ostatnich miesięcy wzrosły koszty jej wyżywienia, ponieważ z uwagi na stan zdrowia stara się stosować odpowiednią dietę i w związku z tym spożywa więcej cielęciny, ryb, warzyw. Stołuje się wyłącznie w domu.

dowód - przesłuchanie E. Z. w charakterze strony k. 70

E. Z. w zasadzie w każdym miesiącu pożycza od brata i bratowej kwoty rzędu 300-400 złotych. Stara się zwracać im pieniądze. Obecnie zadłużona jest u nich na kwotę 1000 złotych.

Pozwany na bieżąco przekazuje alimenty na rzecz powódki. Jednorazowo wyrównał alimenty zaległe, których nie płacił w okresie od maja 2016 roku do stycznia 2017 roku, to jest do chwili wydania wyroku w sprawie o uchylenie obowiązku alimentacyjnego.

dowód - przesłuchanie E. Z. w charakterze strony k. 70-71

Pozwany S. Z. ma 57 lat. Posiada wykształcenie średnie techniczne i wyższe. Z zawodu jest technikiem leśnikiem i zootechnikiem. Ponadto posiada wszelkie uprawnienia do wykonywania zawodu elektryka. Potrafi wykonywać prace hydrauliczne i wszystkie prace remontowo-budowlane, to jest malować, murować, tynkować, kłaść glazurę, terakotę, gładzie. Posiada prawo jazdy kategorii A,B,T.

Nie zawarł kolejnego związku małżeńskiego. Nie pozostaje w związku nieformalnym. Poza powódką nie ma żadnych innych osób na utrzymaniu.

Przyjmuje leki na nadciśnienie tętnicze, ma problemy ze stawami. Nigdy nie był zaliczony do osób niezdolnych do pracy lub niepełnosprawnych. Nie ponosi żadnych kosztów zakupu leków, ponieważ reguluje składki na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 65,33 euro miesięcznie.

Powód twierdzi, że obecnie ograniczył palenie papierosów i wypala niecałe pół paczki papierosów dziennie. Na papierosy wydaje około 100-120 złotych miesięcznie, podczas gdy w sprawie o uchylenie obowiązku alimentacyjnego zakończonej w styczniu 2017 roku twierdził, iż pali paczkę papierosów dziennie, na które wydaje około 150 euro miesięcznie, co w przeliczeniu stanowiło kwotę około 650 złotych miesięcznie.

dowód - przesłuchanie S. Z. w charakterze strony k. 71-72

S. Z. stale przebywa we Francji od dnia 21 czerwca 1989 roku. Posiadał zatrudnienie w okresie od 12 maja 2003 roku do 17 czerwca 2016 roku w firmie remontowo-budowlanej o nazwie E. (...) w V., na stanowisku elektryka, na podstawie kontraktu zawartego na czas nieokreślony. Otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 1500-1600 euro miesięcznie. Stosunek pracy został rozwiązany za porozumieniem stron, z powodu braku pracy pozwalającej na dalsze jego zatrudnienie.

Od dnia 4 sierpnia 2016 roku pozwany otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych z tytułu pomocy w powrocie do zatrudnienia w kwocie 33,89 euro dziennie, który w zależności od ilości dni w miesiącu wynosi 1050,59 euro lub 1016,70 euro miesięcznie. Zasiłek przyznany jest na okres trzech lat i stanowi 60% dotychczasowego wynagrodzenia brutto pozwanego.

dowód - kopie wyciągów bankowych wraz z tłumaczeniem k. 11-22 akt III RC 66/17 SR w Łańcucie,
- akta sprawy III RC 80/16 SR w Łańcucie,

- przesłuchanie S. Z. w charakterze strony k. 72

Pozwany poszukuje zatrudnienia na stanowisku elektryka poprzez ogłoszenia w Internecie oraz biuro wypłacające zasiłek. Nie składa pisemnych ofert o pracę. Zapytuje o zatrudnienie drogą telefoniczną, dzwoniąc do pracodawców wskazanych w ogłoszeniach. Nadal chce mieszkać i pracować we Francji.

dowód - przesłuchanie S. Z. w charakterze strony k. 72

Pozwany wynajmuje pokój za odpłatnością 500 euro miesięcznie. Nie ponosi dodatkowych opłat z tytułu utrzymania wynajmowanego pokoju. Na wyżywienie przeznaczają około 400 euro miesięcznie. Ponadto opłaca trzy rodzaje ubezpieczeń, w tym od 25 lat ubezpieczenie zdrowotne – 65,33 euro miesięcznie, ubezpieczenie na życie – 76,22 euro miesięcznie i od 3 lat ubezpieczenie od zdarzeń losowych – 22,64 euro miesięcznie. Pozostałe koszty jego utrzymania

to wydatki na zakup: środków czystości i higieny – 60 euro miesięcznie, odzieży i obuwia około - 100 euro miesięcznie oraz telefon komórkowy – 30 euro miesięcznie i prowadzenie rachunku bankowego - około 10 euro miesięcznie.

Alimenty obciążające pozwanego w kwocie 500 złotych miesięcznie stanowią około 130 euro miesięcznie wraz z kosztami przesyłki.

S. Z. nie posiada żadnego majątku.

dowód - przesłuchanie S. Z. w charakterze strony k. 71-72

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo o podwyższenie alimentów zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Między stronami został orzeczony rozwód z wyłącznej winy S. Z., co oznacza, że w przedmiocie alimentów po orzeczeniu rozwodu ma zastosowanie art. 60 § 2 kro.

Stosownie do treści art. 60 § 2 kro, jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winy obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Jeżeli rozwód orzeczono z wyłącznej winy jednego z małżonków, roszczenie alimentacyjne może przysługiwać tylko drugiemu z nich.

W myśl art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych.

W niniejszej sprawie, od czasu uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie umorzenia postępowania na skutek zawarcia ugody, mocą której ustalono obowiązek alimentacyjny S. Z. wobec E. Z. na kwotę 500 zł miesięcznie (7 wrzesień 2012 rok) do chwili złożenia pozwu o podwyższenie alimentów (20 kwiecień 2017 roku) upłynęło ponad 4 lata i 7 miesięcy. W tym czasie pogorszyła się sytuacja materialna i zdrowotna powódki, jak również pogorszeniu uległa sytuacja materialna pozwanego związana z utratą przez niego zatrudnienia i nabyciem prawa do uzyskiwania zasiłku dla bezrobotnych.

W dacie zawarcia ugody powódka E. Z. była zaliczona do osób całkowicie, okresowo niezdolnych do pracy do dnia 30 listopada 2014 roku i otrzymywała rentę wraz z zasiłkiem pielęgnacyjnym w kwocie łącznie około 1000 złotych miesięcznie. Od tamtego czasu pogorszyła się sytuacja zdrowotna powódki, w związku z czym obecnie jest zaliczona nie tylko do osób całkowicie, okresowo niezdolnych do pracy, ale także niezdolnych do samodzielnej egzystencji do dnia 30 listopada 2019 roku. Jej dochody na przestrzeni 5 lat wzrosły zaledwie o około 60 złotych miesięcznie i wynoszą obecnie 1063,59 złotych miesięcznie. Z dochodów tych powódka zakupuje leki i witaminy za kwotę średnio 200 zł miesięcznie, opłaca rachunki domowe, wyżywienie, odzież, środki czystości i pielęgnacyjne oraz ponosi 6-7 razy w roku koszty podróży do Centrum Onkologii w G.. Każdy wyjazd łączy się z wydatkiem rzędu 250 zł na zakup paliwa w obie strony i dodatkowo wyżywienie – 50 złotych.

Dochody i alimenty powódki nie wystarczają jej na zaspokojenie wszystkich usprawiedliwionych potrzeb, w związku z czym zmuszona jest do pożyczania od członków rodziny kwot rzędu 300-400 złotych miesięcznie.

Należy podkreślić, że powódka nie tylko nie posiada żadnych możliwości zarobkowych, ale także nie jest zdolna do samodzielnej egzystencji, podczas gdy pozwany pobiera zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 1050,59 euro lub 1016,70 euro miesięcznie.

Pozwany opłaca składki z tytułu trzech różnych ubezpieczeń: zdrowotnego, na życie i od wypadków losowych w kwocie łącznie 164,19 euro miesięcznie, podczas gdy koszt dotychczasowych alimentów na rzecz powódki w kwocie 500 złotych miesięcznie wraz z kosztami przesyłki wynosi około 130 złotych miesięcznie, czyli jest niższy o około 35 euro miesięcznie od uiszczanych przez pozwanego składek z tytułu ubezpieczeń.

Powódka mimo złego stanu zdrowia i wieloletniego leczenia onkologicznego, nie jest w stanie regulować składek z tytułu ubezpieczenia na życie bądź innych.

Bez wątplenia od czasu zawarcia ugody w dniu 30 sierpnia 2012 roku pogorszyła się sytuacja materialna pozwanego S. Z., albowiem poprzednio posiadał on stałe zatrudnienie i otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 1500-1600 euro miesięcznie, zaś obecnie pobiera zasiłek dla bezrobotnych z tytułu pomocy w powrocie do zatrudnienia w kwocie około (...) - 1050 euro miesięcznie. Ponadto pozostałe koszty jego utrzymania wynoszą: wynajem pokoju – około 500 euro miesięcznie, wyżywienie – około 400 euro miesięcznie, środki czystości i higieny – 60 euro miesięcznie, zakup odzieży i obuwia – około 100 euro miesięcznie, telefon komórkowy – około 30 złotych miesięcznie, składki z tytułu trzech ubezpieczeń – 164,19 euro miesięcznie.

Pozwany przeznaczając znaczne środki na zakup alkoholu i papierosów. Na same papierosy wydaje obecnie 100-120 złotych miesięcznie. Bez wątplenia spożywa on alkohol w nadmiernych ilościach, o czym świadczy fakt, że dwukrotnie na rozprawy wyznaczone w dniach 24 listopada 2016 r. i 10 stycznia 2017 r. w sprawie III RC 80/16 (o uchylenie obowiązku alimentacyjnego) stawiał się po spożyciu alkoholu. Badanie wykonane w trakcie pierwszej rozprawy wykazało u niego 0,76 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu (k 30). Na kolejnej rozprawie wyczuwalna była od powoda wyraźna woń alkoholu. Powód przyznał, że do północy w dniu poprzedzającym rozprawę wypił sam 0,7 litra wódki (k 60 akt związkowych III RC 80/16 SR w Łańcucie).

Ponadto należy jednoznacznie uznać, że pozwany pomimo utraty zatrudnienia, nadal posiada możliwości zarobkowe, których ocena uzależniona jest od jego wieku, stanu zdrowia, wyuczonego zawodu, umiejętności, ilości osób na utrzymaniu, ponoszonych kosztów utrzymania rodziny.

S. Z. ma na utrzymaniu wyłącznie byłą żonę. Nie posiada obowiązku alimentacyjnego wobec dzieci, które są osobami dorosłymi, samodzielnie utrzymującymi się. Ma on 57 lat, wykształcenie średnie techniczne i wyższe. Z zawodu jest technikiem leśnikiem i zootechnikiem. Posiada wszelkie uprawnienia do wykonywania zawodu elektryka. Potrafi wykonywać prace hydrauliczne oraz wszelkie prace o charakterze remontowo-budowlanym (malowanie, murowanie, tynkowanie, kładzenie glazury, terakoty, gładzi). Posiada prawo jazdy kategorii A, B, T. Po raz ostatni pracował stale w tym zawodzie przez 13 lat od 12 maja 2003 r. do 17 czerwca 2016 r. Poszukuje zatrudnienia we Francji, jednakże w ocenie sądu nie robi tego aktywnie, albowiem nie składa nigdzie pisemnych ofert o pracę. Szuka pracy poprzez ogłoszenia w Internecie i biuro wypłacające zasiłek. Pozwany nie ma zamiaru wracać do Polski. We Francji przebywa stale od 21 czerwca 1989 roku, to jest od ponad 27 lat.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, a przede wszystkim zakres usprawiedliwionych potrzeb powódki, pogorszenie jej stanu zdrowia, zaliczenie jej do osób całkowicie, okresowo niezdolnych do pracy i dodatkowo niezdolnych do samodzielnej egzystencji oraz możliwości zarobkowe pozwanego, Sąd podwyższył alimenty o 200 złotych miesięcznie, to jest z kwoty 500 złotych do kwoty 700 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 1 września 2017 roku, z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat i oddalił powództwo w pozostałej części na podstawie art. 60 § 2 kro i art. 138 kro.

Oddalając częściowo żądanie, sąd wziął pod uwagę to, że mieszkający z powódką dorosły syn winien w większej części partycypować w kosztach utrzymania domu, albowiem obecnie na poczet rachunków domowych przekazuje on 150

złotych miesięcznie, podczas gdy powódka – 290 złotych miesięcznie. Do kosztów tych oboje powinni dokładać się co najmniej po połowie, tym bardziej że G. Z. jest bezdzietnym kawalerem, nie ma żadnych osób na utrzymaniu, posiada stałe źródło dochodów z tytułu wynagrodzenia za pracę w kwocie około 1400-1500 złotych netto miesięcznie.

Ponadto przy częściowym oddaleniu powództwa wzięto pod uwagę to, że w sprawie o uchylenie obowiązku alimentacyjnego zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Łańcucie z dnia 10 stycznia 2017 roku, sygn. akt III RC 80/16 E. Z. podawała, iż koszty jej wyżywienia wynoszą około 600 złotych miesięcznie, zaś w niniejszej sprawie wskazywała na wzrost tych kosztów do kwoty 900 złotych miesięcznie. Zdaniem sądu wątpliwym jest, iż na przestrzeni zaledwie kilku miesięcy koszt zakupu żywności wzrósł o 1/3 część, choć niewątpliwie powódka wymaga zdrowego odżywiania, z uwagi na zły stan zdrowia.

Kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 kpc, zasądzono od pozwanego na rzecz powódki kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, na podstawie art. 108 § 1 kpc w związku z art. 98 § 1 i § 3 kpc oraz § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Zgodnie z powołanymi przepisami rozporządzenia, minimalne stawki opłat za czynności adwokackie wynoszą 900 zł przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 1500 zł do 5000 zł. Wartość przedmiotu niniejszej sprawy, przy ustalaniu wynagrodzenia pełnomocnika, została ustalona od uwzględnionej części powództwa - na kwotę 2400 zł (alimenty podwyższono o 200 złotych miesięcznie, a zatem 200 zł x 12 miesięcy = 2400 zł). Stawki adwokackie, ustala się od wartości przedmiotu sprawy, jeżeli obowiązek zwrotu kosztów obciąża osobę zobowiązaną do alimentów.

Mając na uwadze fakt, że pozwany nie posiada zatrudnienia i utrzymuje się z zasiłku dla bezrobotnych, nie obciążono go kosztami sądowymi na podstawie art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 102 kpc.

Wyrokowi w punkcie 1 nadano rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.